

POVSOD SE MI NOV SVET ODPRE

Janko Sicherl

Je bela cesta uglajjena . . .

Ko se jeseni odpro šolska vrata, cestni promet še bolj naraste. Narastejo pa tudi cestne nezgode in nesreče, ker še mnogi ne poznajo pravil o cestnem prometu, ali pa se jim ne pokore.

Malomarni Potarjev Tomaž je bil vedno na cesti, odkar so poklicali očeta k vojakom. Materi je pri delu le malo pomagal, dopoldne se je drvil z očetovim kolesom vsepovsod, le v šolo ga ni bilo.

No, če že ni hodil v šolo, kjer so se prav tiste dni učili o cestnem redu, bi vsaj po cestah videl in spoznal cestni red. Prilike je imel dovolj, bi mislil marsikdo. A temu ni bilo tako! On se je malo menil za postave, dokler se ni končno vjel v past paragrafa.

Nekega lepega dne je pograbil torbico in mesto v šolo, je zapodil železnega konjiča na glavno cesto, pa še naprej proti beli Ljubljani.

Tako gladko je teklo kolo po ravni cesti, saj so drugi potniki skrbeli za red. Vozili so desno, umikali se s strahom desno, ko je brezobzirno dirjal mimo, avtomobili in motorji pa so prehitevali levo. V ljubljanskem predmestju bi bil kmalu povozil neko kuro, drugače pa je šlo slučajno vse brez nezgode. Ali v beli Ljubljani pred Frančiškani ga je pred tromostovjem cestni krog tako zmešal, da se je kot nerodna muha vjel vsled kršenja cestnega reda naravnost v past prometnemu stražniku.

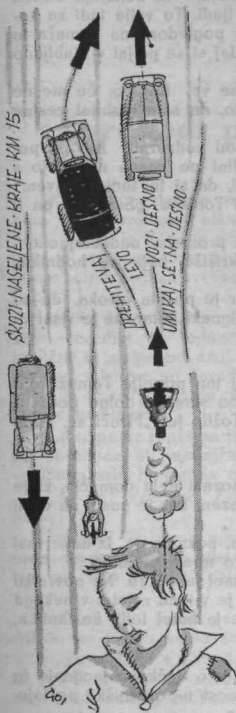
Ta mož je zapisal številko kolesa ter oddal dečka drugemu policaju.

„Ti fantiček, kje pa imaš kolesarsko knjižico?“

„Saj kolo ni moje.“

„A, tako, potem si ga nekje sunil? Kar z menoj, pa se bova pogovorila na stražnici!“

Tomaž se je cmeril ter zastonj zatrjeval, da je kolo očetovo.

Na stražnici je bilo že mnogo cestnih grešnikov, ki so potrpežljivo čakali, da so zabeležili cestne prestopke. Tomaž se je silno kislo držal. Lačen je bil, ni mislil, da ga bodo obdržali na „kosilu“. Nehote se je moral učiti cestnega reda, ko je strogi gospod zasliševal posameznike.

Na vrsti je bil motociklist. „Prehitevanje je dovoljeno le, če prednje vozilo vozi z manjšo brzino, če je pred njim dovolj prostora, če je cesta pregledna. Zakaj ste prehitevali na ovinku? Imeli ste še srečo. Če bi bilo prišlo izza ovinka nasprotno vozilo, pa bi bila nesreča tu. Plačali boste kazen“.

„Kako bom pa jaz plačal kazen, ko sem pa suh,“ si je mislil Tomaž. V tem je prišel na vrsto neki avtomobilist. „Ta bo že lahko plačal, če vozi z avtom.“

„Skozi vasi ste vozili več kot 15 km. Počasna in previdna vožnja je potrebna za vsa vozila: na mostovih, pred železniškimi prehodi, čez križišča, na ovinkih, po strmih cestah, pri izvozu iz stranskih ulic, dvorišč ali več na glavno cesto, pred šolami, kadar prihajajo ali odhajajo otroci. Sploh povsod, kjer je na cesti mnogo vozov in ljudi. To velja tudi za kolesarje.“ Pri tem se je gospod ozrl s strogim pogledom na Tomaža in dejal: „Ti pa le počakaj, si boš vsaj zapomnil, kdaj si se peljal v Ljubljano na šolski izlet z brezplačno vozovnico.“

„Ta je pa res hud mož, za vse cestne grehe ve. Kaj bo, če me ne izpusti, do noči bom komaj doma. Če ve tudi to, da sem razbijal cestne napise in table, potem me sploh ne izpusti.“

„Lepo, lepo, da skrbite za cestni red gospod nadzornik. Kaj pa poročete nato, da nas, avtomobiliste, mladi fantalini po vaseh napadajo s kamenjem. Zadnjic so mi ubili šipo. Meni se zdi, da si bil tudi ti zraven.“ Pri teh besedah se je obrnil avtomobilist proti Tomažu. „Sicer so pa ti pobalini vsi enaki, da jih komaj človek spozna.“

Sledili so še drugi grehi: oviranje varnosti prometa, nedostojno obnašanje na cesti, prehod pešcev preko cest, križišč, hoja po hodnikih, snaga na javnih cestah itd.

Neka služkinja se je morala zagovarjati, ker je pustila otroka, da se je igral na cesti. Končno je prišel na vrsto tudi neki šolar, ki je risal in pisal po zidovih.

Medtem pa je oče od vojakov brzojavil, naj mu pripelje Tomaž kolo in ga pusti pri znancih ob glavni cesti, da mu bo skrajšal dolgo pot.

Mamo je močno skrbelo, kje se vozi fant. Tožila je: „Mračni se, fanta pa od nikoder ni!“

Tomaža so končno le izpustili, ker ga je spoznal neki domačin, ki je peljal drva v Ljubljano. Tudi ta mož je plačal kazen, ker je pustil na cesti voz brez nadzorstva.

„Gospod, plačam. Fant pa ni ukradel kolesa, poznam ga, iz naše vasi je. Kaj prida res ni, pa ga le izpustite, da bo do mraka doma.“

Vendar Tomaž ni prišel do mraka domov. Imel je smolo. Na povratku mu je počilo kolo. Ker se je vozil brez luči, se je v temi zaletel v nekega pešca. Ta je brž pograbil za kolo, potem pa se je hotel lotiti še fantiča, a že ju je osvetlilo oko postave.

„Kaj je to? Kdo je vozil brez luči?“

Pred Tomažem je stal orožnik. Nič ni pomagalo dečkovo jecljanje in izgovarjanje — fant je moral z orožnikom naravnost na orožniško postajo, kjer imajo tudi trdo posteljo za nočne postopače.

Neznansko dolga je bila noč, kar ni se hotelo zdaniti.

Zjutraj so odšli orožniki na patroljo, Tomaža pa so izpustili kakor ptičko iz k'etke. Kosti so ga bolele od trde klopi, pa želodček se je oglašal in noge so ga bolele.

Srečaval je pešce, voznike, kolesarje, motocikliste in avtomobile. Pot je bila dolga in dovolj časa je imel, da je študiral cestni red.

Domov je prišel ves blede. Kako je bilo tu, o tem cestni red molči. To spada že v hišni red.

Ing. Ciril Pirč

Sprehodi pod nebesnim obokom

Drugi sprehod

Komaj je naslednjo soboto očka prestopil hišni prag, že ga je Ksenija peljala k svoji omari, kakor bi mu hotela pokazati veliko tajnost.

„Glej očka, kaj lepega sem naredila ta teden“, vzklikne in mu ponudi svojo mapico, v katero po navadi spravlja umotvore svoje risarske umetnosti.

„Kaj pa si zopet narisala? Kako novo cvetko, ki sta jo našli z mamico na sprehodu ali metuljčka, ki si ga ujela? Ali celo Bohinjsko jezero v sončnem svitu?“ vpraša očka in odpira mapo.

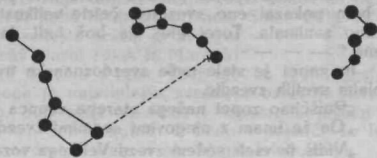
„O ne! Vse več. Zvezdice, ki sem jih spoznala prejšnjo soboto. Le poglej!“

In res! Iz mape vzame začudeni očka tri pole nebesnomodrega papirja, na katerem so bile prilepljene zvezdice, izrezljane iz zlatega papirja. Na eni sliki je bil Veliki voz, na drugi Mali voz in na tretji Kasiopeja.

„Glej, glej, srček, pa kako so podobne resničnim ozvezdjem na nebu! Ali si vse to kar sama napravila?“

„Skoraj! Že v ponedeljek sva šli z mamico v Staro Fužino v trgovino in kupili moder in zlat papir. Popoldne pa sem s škarjicami izrezala zvezdice. Sedem za Veliki voz, sedem za Mali voz in pet za Kasiopejo.“

„Kdo pa ti je pokazal prava mesta, kamor si prilepila zvezdice?“

Veliki in Mali voz, Kasiopeja